

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind modificarea și completarea Legii nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

În luna iulie 2022 a fost promulgată Legea nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, prin care se stabilesc principalele coordonate care guvernează activitatea băncilor de dezvoltare care pot fi înființate în România.

În luna octombrie 2022 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1204/2022 privind constituirea, organizarea și funcționarea Băncii de Investiții și Dezvoltare - S.A., denumită în continuare BID.

Urmare demersurilor efectuate pentru includerea BID în lista entităților exceptate de la cadrul CRR/CRD prevăzute la art. 2 alin. (5) al Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, în contextul negocierilor actuale pe pachetul Basel III-CRD VI, aprobat de ECOFIN în data de 8 noiembrie 2022, se impune modificarea cadrului legal existent în vederea adaptării acestuia la specificul activității băncilor de dezvoltare, ca instituții de credit exceptate de la cadrul CRR/CRD.

2.2 Descrierea situației actuale

În contextul negocierilor actuale pe pachetul Basel III-CRD VI, care au în vedere atât propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește competențele de supraveghere, sancțiunile, succursalele din țări terțe și riscurile de mediu, sociale și de guvernanță, cât și propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, Ministerul Finanțelor a efectuat demersuri pentru includerea BID în cadrul listei instituțiilor exceptate de la cadrul CRR/CRD, tratament de care beneficiază și alte bănci de dezvoltare care activează în Uniunea Europeană.

Astfel, în vederea accelerării procesului de înființare a unei bănci de dezvoltare s-a identificat, pornind de la experiența altor state membre, posibilitatea înființării acesteia fără parcurgerea unui proces de autorizare din partea BNR, banca urmând a fi înmătrăculată în Registrul Comerțului în baza legii speciale și a actului constitutiv, iar BNR urmând a asigura supravegherea instituției după înființare. Înființarea unei bănci de dezvoltare în

această manieră nu modifică abordarea prevăzută de actualele prevederi legale, în sensul în care banca va fi înființată ca instituție de credit (dar exceptată de la prevederile CRR/CRD), sub supravegherea prudențială și în domeniul combaterii spălării banilor exercitată de BNR, pentru activitatea derulată de bancă în nume și pe cont propriu.

Cadrul legislativ reprezentat de CRD/CRR conține cerințe standard aplicabile băncilor comerciale ce au scopul de a asigura condiții echitabile pentru acestea pe piața liberă.

Potrivit Legii nr. 207/2022 băncile de dezvoltare au ca scop sprijinirea antreprenorialului, dezvoltarea socio-economică și regională în România prin promovarea investițiilor și facilitarea accesului la finanțare pentru beneficiarii eligibili în acele sectoare în care au fost identificate disfuncționalități ale pieței financiare locale și decalaje de finanțare, în baza unei analize independente ex-ante, în scopul atenuării și reducerii lor prin desfășurarea de activități de dezvoltare. Băncile de dezvoltare din România se adresează anumitor categorii de beneficiari eligibili, cu un risc mai ridicat și, ca atare, acestea nu vor concura instituțiile de credit din piață, ci vor acționa complementar acestora, respectând cerințele în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Exceptarea băncilor de dezvoltare de la cerințele prevăzute de cadrul CRD/CRR este justificată datorită modelului specific de afaceri, asigurându-se astfel o flexibilitate sporită băncilor de dezvoltare în îndeplinirea eficientă a misiunii și rolului acestora de instituții de dezvoltare în implementarea obiectivelor politicilor publice. Astfel, o bancă de dezvoltare poate îndeplini acest rol mai eficient dacă este supusă unui regim prudențial specific, care este mai bine adaptat modelului său de afaceri.

Aplicarea întregului cadru CRD/CRR ar genera costuri de reglementare care pot constitui un impediment în atingerea obiectivelor stabilite prin lege, respectiv, asigurarea accesului la finanțări pentru beneficiarii eligibili din sectoare ale economiei naționale pentru care au fost identificate disfuncționalități și decalaje de finanțare. Cu titlu de exemplu, conform practicii altor bănci de dezvoltare, respectarea indicatorului de lichiditate în condițiile CRD/CRR este considerată costisitoare în absența depozitelor atrase de la persoane fizice (în condițiile în care această bancă nu oferă astfel de produse), situație în care acționarul (Statul) trebuie să mobilizeze sume pentru acoperirea ieșirilor de lichiditate, sume care, la o bancă comercială provin în principal din depozite atrase de la persoane fizice. În condițiile în care aceste ieșiri de lichiditate, în cazul băncilor de dezvoltare sunt aferente în principal obligațiilor rezultate din emiterea de garanții și aceste obligații sunt, prin lege, garantate de Stat, mobilizarea unor sume de către Stat pentru îndeplinirea indicatorului de lichiditate ar acoperi același risc care este deja acoperit prin garanția Statului, ceea ce conduce la o povară financiară suplimentară

2.3 Schimbări preconizate

În procesul de adaptare a cadrului legal la specificul activității băncilor de dezvoltare, referința o reprezintă cadrul aplicabil instituțiilor de credit universale, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și reglementările BNR date în aplicarea acesteia și Regulamentul (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare și reglementările BNR emise

în aplicarea acestora. Principiul care se are în vedere la elaborarea cadrului legal aplicabil băncilor de dezvoltare este de a menține cerințele prudențiale referitoare la cadrul intern de administrare a activității care vor asigura o guvernare robustă a băncilor de dezvoltare, în timp ce cerințele prudențiale de natură cantitativă, precum necesarul de capital, lichiditate, expuneri mari etc., se vor aplica cu o anumită flexibilitate, pentru a evita impunerea în sarcina băncilor de dezvoltare a unor costuri de reglementare și nejustificate raportat la specificul activității. Având în vedere aceste specificități, din rațiuni de transparență, claritate, predictibilitate și certitudine juridică, de principiu, dispozițiile care vizează stabilirea cadrului prudențial aplicabil băncilor de dezvoltare au fost introduse ca norme proprii, de sine stătătoare, ale Legii nr. 207/2022, norma de trimitere la dispozițiile aferente cadrului aplicabil instituțiilor de credit universale fiind utilizată exclusiv în situațiile în care aplicarea dispozițiilor respective este fără echivoc. Astfel, se creează condițiile ca băncile de dezvoltare să-și poată îndeplini obiectivele de dezvoltare la nivel optim, dar și cu respectarea unor cerințe prudențiale care să asigure desfășurarea pe baze sustenabile a activității.

Amendamentele propuse la Legea nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, au în vedere stabilirea unui regim prudențial special aplicabil băncilor de dezvoltare, în condițiile în care acestea sunt exceptate de la cadrul CRD/CRR, astfel încât să se asigure atât adaptarea legislației din domeniul bancar la specificul activității băncilor de dezvoltare, cât și baza legală pentru elaborarea de către BNR a cadrului de reglementare secundar în aplicarea legii.

Astfel, sunt eliminate prevederile privind necesitatea autorizării unei bănci de dezvoltare de către BNR, o bancă de dezvoltare începând să funcționeze, din punct de vedere administrativ, de la data înmatriculării în Registrul Comerțului și derulează efectiv activități specifice, prevăzute în actul constitutiv, de la data intrării în vigoare a Directivei Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/36/UE.

În ceea ce privește cerințele privind cadrul de administrare a activității (cum ar fi cerința privind constituirea comitetelor de risc, de nominalizare și de remunerare) se vor aplica, în mod corespunzător, cele prevăzute de legislația bancară aplicabile instituțiilor de credit semnificative.

De asemenea, sunt incluse prevederi speciale privind: (a) condiții minime de desfășurare a activității; (b) organizarea și conducerea activității (inclusiv adecvarea membrilor organelor de conducere și administrare și personalului cu funcții-cheie, durata de maxim 2 ani pentru primii membri ai organelor de administrare și de conducere, remunerare, transparență față de piață); (c) fuziunea/divizarea băncilor de dezvoltare; (d) secretul profesional; (e) cerințe pentru acoperirea riscurilor (inclusiv deținerile calificate ale băncilor de dezvoltare la capitalul altor entități de natura beneficiarilor eligibili); (f) procesul intern de evaluare a capitalului la riscuri; (g) situații financiare și audit; (h) regimul de supraveghere; (i) măsurile sancționatoare și sancțiunile; (j) căi de contestare; (k) prevederile legale în domeniul AML; (l) lichidarea uni bănci de dezvoltare.

Nu vor fi aplicabile băncilor de dezvoltare cerințele specifice instituțiilor de credit universale în următoarele domenii: autorizare; modificări în structura acționariatului; desfășurarea activității în afara teritoriului României; cadrul de redresare și rezoluție.

În situația nefinalizării în timp util a procedurilor necesare pentru exceptarea unei bănci de dezvoltare de la cadrul prudențial CRD/CRR, înființarea unei bănci de dezvoltare ca instituție de credit se va realiza în conformitate cu prevederile OUG nr. 99/2006, cu respectarea întregului cadrul de reglementare prudențial CRD/CRR.

De asemenea, proiectul de ordonanță conține prevederi privind modificarea și completarea altor acte normative în vederea corelării prezentei ordonanțe cu prevederile altor acte normative aplicabile instituțiilor de credit.

Totodată, prezenta ordonanță prevede că prin derogare de la OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, prin Memorandum de înțelegere încheiat între o bancă de dezvoltare și reprezentantul acționarului unic se va stabili mecanismul de garantare de către stat a obligațiilor asumate conform prevederilor de la art. 9 alin.(1), precum și mecanismul de plată a acestor obligații de garantare din bugetul de stat, asigurându-se astfel flexibilitatea necesară desfășurării acestei activități precum și stabilirea expunerii statului în contul garanțiilor de stat emise și adaptarea acestui mecanism la caracteristicile garanțiilor emise de banca de dezvoltare. Din rațiuni de transparență și certitudine juridică, este menținut la nivelul legii principiul legat de modalitatea de alocare de către stat a sumei de plată a garanției ("astfel încât întotdeauna sumele garantate în perioadele anterioare și pentru care banca de dezvoltare are obligații restante să fie acoperite"), acesta urmând a fi detaliat în Memorandum.

Garanțiile emise de către băncile de dezvoltare se vor acorda tuturor beneficiarilor eligibili identificați prin evaluare ex-ante independentă a disfuncționalităților pieței financiare și prevăzuți prin actul constitutiv, inclusiv companii de stat și private, pentru a facilita accesul la fondurile europene, cofinanțarea fondurilor europene și dezvoltarea durabilă a economiei.

2.4 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ

3.2 Impactul social

Creșterea investițiilor în domenii unde s-au identificat disfuncționalități ale pieței financiare și decalaje de finanțare, va avea un impact social pozitiv prin creșterea locurilor de muncă.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Finanțarea domeniilor prioritare, contribuția națională la implementarea obiectivelor economice și strategice ale Uniunii Europene pe plan local și alinierea la practicile europene și internaționale în materie de finanțare a dezvoltării, creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene, identificarea disfuncționalităților pieței financiare și reducerea decalajelor de finanțare.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Pentru activitățile desfășurate în nume propriu, o bancă de dezvoltare acordă finanțări în condiții de piață și acționează complementar cu instituțiile de credit universale în scopul remedierii deficitului de finanțare și disfuncționalităților identificate în piața financiară. În acest scop, banca are obligația aplicării mecanismului de prevenire a fenomenului de excludere (crowding-out) a instituțiilor financiare private, care va fi descris în actul constitutiv.

Înființarea și activitățile băncilor de dezvoltare se efectuează cu respectarea legislației în materie de ajutor de stat.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Dat fiind nevoia de a stimula investițiile și spațiul fiscal limitat la nivelul bugetului național, banca de dezvoltare va îmbunătăți oferta de finanțare pentru sectoarele-cheie și investițiile în proiecte din domenii inovatoare, ecologice și cu caracter social, în care au fost identificate disfuncționalități ale pieței, cu un impact pozitiv asupra creșterii investițiilor în economie, ocupării forței de muncă, luând în considerare expertiza specifică, cunoașterea contextului local, a mediului de afaceri și a comunităților de investitori, precum și a politicilor și strategiilor naționale.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Activitățile de dezvoltare desfășurate de către o bancă de dezvoltare în nume și cont propriu vizează printre altele și sprijinirea accesului la finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv microîntreprinderi și cele nou înființate de tip start-up, precum și cele din domenii inovatoare; universități, institute de cercetare-dezvoltare.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prin produsele acordate banca de dezvoltare va acționa în direcția susținerii proiectelor verzi și durabile, contribuind astfel la atenuarea riscurilor rezultate din schimbările climatice, concomitent cu susținerea creșterii economice durabile și crearea de noi locuri de muncă.

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

- În mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7

4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli: -cheltuieli pentru înființarea Băncii - plată garanții						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară						

anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ.

Hotărârea Guvernului nr. 1204/2022 privind constituirea, organizarea și funcționarea Băncii de Investiții și Dezvoltare - S.A., va fi modificată și completată, cu avizul BNR, în ce privește: i) condițiile privind nominalizarea primilor membri ai organelor de conducere și administrare și activitatea acestora până la înmatricularea BID în Registrul Comerțului; ii) etapele de parcurs pentru înființarea băncii; și iii) modul de determinare a nivelului capitalului subscris și calendarul de vărsare a acestuia.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Prezentul act normativ nu transpune directive UE.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezentul act normativ nu transpune directive UE.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului

Finanțelor.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice

locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ – proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 99/2023.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării – nu este cazul.

c) Consiliul Economic și Social – proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social prin avizul nr.442/2023.

d) Consiliul Concurenței a emis adresa nr. RG/580/2023.

e) Curtea de Conturi – nu este cazul.

6.6. Alte informații

Autoritatea de Supraveghere Financiară a emis adresa nr. 144/2023.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Transparența proiectului de act normativ a fost asigurată conform art.7 alin. (13) din *Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, republicată. Au fost respectate prevederile Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009. Proiectul de ordonanță a fost publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor în data de 19.01.2023.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

7.3. Alte informații

Secțiunea a 8- a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul.

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind modificarea și completarea Legii nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

ROMANIA
PRIM-MINISTRU

NICOLAE IONEL CIUCĂ

